

KUKSET TEKNİĞİNİN ÖĞRENCİLERİN ZIT VE EŞ ANLAMLILIK SÖZCÜKLERİ ANLAMALARINA ETKİSİ

Murat BAŞAR, Zekerya BATUR
Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Uşak

Mehmet KARASU
MEB Merkez Teşkilatı Ankara

İlk Kayıt Tarihi: 26.09.2013

Yayına Kabul Tarihi: 01.04.2014

Öz

Bu çalışma ön test ve son test kontrol gruplu desende tasarlanmıştır. Bu amaçla kulaktan kulağa sessiz telefon oyununun (KUKSET Tekniği) sözcük öğretiminde etkili olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışma grubu Uşak Merkez Atatürk İlköğretim Okulunun 5. sınıfındaki farklı iki şubeden 30 deney ve 30 kontrol grubu olmak üzere toplam 60 öğrenciden seçilmiştir. Yapılan ön test, son test ve kalıcılık testine göre KUKSET Tekniğinin uygulandığı deney grubunun lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ana Dili Öğretimi, Sözcük öğretimi, KUKSET Tekniği

EFFECT OF KUKSET TECHNIQUE ON STUDENTS' COMPREHENSION OF SINONİM AND ANTONYM

Abstract

This study was designed in a pattern with pretest and posttest control groups. It is aimed at putting forth if the silent telephone game (KUKSET Technique) is effective in word teaching or not. The working group was chosen among two different classes composed of 5th grade students in Uşak Atatürk Primary Education School and of total 60 students, 30 students stood for the experiment group and 30 students for the control group. The pretest, posttest and permanence test made demonstrated a significant difference in favor of the experiment group on which the KUKSET Technique was applied.

Keywords: Mother Tongue Education, Word Teaching, KUKSET Technique

1. Giriş

Ana dili öğretimi, çeşitli yollarla gerçekleşen bir süreç olarak düşünülmektedir. Bu süreç bazen belli kurallar çerçevesinde bazen de doğal yöntemlerle yapılmaktadır (Akarsu, 1984; Aksan, 1975; Aksan, 1996; Sever, 2004; Yıldız, 2007) Örgün yöntemle

yapılan ana dili öğretimi soyut kurallardan dolayı istenilen sonucu vermemektedir. Ana dili öğretiminde çeşitliliğin sağlanması kalıcı öğrenme için üzerinde durulması gereken bir noktadır. Bu bağlamda ana dili öğretimi çağdaş yaklaşımlarla desteklenmelidir. Bu yaklaşımlar çeşitlendirilerek öğrencilerin ilgi ve dikkati üst düzeye çıkarılmaya çalışılmalıdır. Ana dili öğretimi farklı yöntem ve tekniklerle yapıldıkça, yapılan öğretimin kalıcılığı da o oranda artacaktır. Özellikle ana dili öğretiminin asıl malzemesi sözcüklerdir. Sözcük sadece dil ürünü olarak kullanılmamaktadır. Bunun yanında sözcükler, sosyal yapıya ilişkin ipuçlarına yönelik bilgiler de sunabilmektedirler. Sözcüklerin sosyal yaşamı yansıtmaya yönü, aynı zamanda ana dili öğretiminin de sosyalleştirme özelliğini ortaya koymaktadır. Ana dilini öğrenenler aynı zamanda sosyal normları da öğrenebilmektedir. Bu bağlamda genel anlamda ana dili özel anlamda ise sözcükler dilin sahip olduğu söz varlığını ortaya koyarken bunun yanında toplumun kültürel kalıntıları hakkında da kesitler ortaya koymaktadırlar. Bu anlamda ana dili öğretiminin aslında bireyi sosyalleştirme ve topluma kazandırma eğitimi olarak da düşünülmesi mümkündür. Buradan hareketle sözcük öğretimi, ana dili öğretimi sosyalleşme ve kültürlenme süreci olarak da değerlendirilmelidir. Sosyalleşme ve kültürlenme süreci ana dili eğitimi ve öğretimine bağlı olarak hedefine ulaşabilmektedir.

Ana dili öğretimi sadece sözcük öğretiminin yapıldığı sıradan bir eğitim ve öğretim etkinliği olarak görülmemelidir. Bu öğretim kültür ve sosyalleşme eğitimi olarak da düşünülmelidir. O halde sözcük öğretimi yapılırken kültür öğretimi de yapılmaktadır. Bu nedenle sözcük öğretimi önemsenmesi gereken konuların başında gelmektedir. Öğretilen sözcüklerin kalıcı olması ve günlük yaşamda işlevsel hale getirilmesi gerekmektedir. Alanda yapılan çalışmalara bakıldığında sözcük öğretiminde birçok yöntem ve tekniğin kullanıldığı görülmektedir: anlam analizi, bağlam, beyin fırtınası, birleştirilmiş yöntem, bulmaca tekniği, çağrışım, doğrudan yöntem, dramatizasyon, dört kare stratejisi, eşleştirme, gözlem, gruplandırma, ilişkilendirici yöntem, jest, mimik, tasvir ve taklit, kavram geliştirme, sözcüğün anlamını metinden tahmin etme yoluyla, sözcük çalışması, sözcük defteri, sözcük haritası, sözcük listesi, metin yazma, muhtemel cümleler, müzik ile sözcük öğretimi, otuz üzerine on artı oyunu, parmak, resimleme, sözlü açıklama, tekrar, ven seması, yakın anlamlı sözcükleri kullanma ve zihinsel imaj ile sözcük öğretimi gibi yöntem ve tekniklerdir (Kazan, 2000; Arslan, 2003; Kavcar, Oğuzkan, Sever, 2004; Güneş, 2007; Taşdemir vd., 2003; Göçer, 2009; Calp, 2007; Yalçın, 2005; Yıldırım, 2006; Karakuş, 2005; Apaydın, 2010; Özdoğru 1958; Akyol, 2009; İnce, 2006; Güteryüz, 2001; Aygün, 1999; Sever vd., 2006; Küçük, 2002; Pilav, 2008; Sezer vd. 1991; Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1998; Mağden ve Ömeroğlu, 1991; Yıldız, 2010; Erkan, 1999; Durmuş, Işlak, Karatekin, 2005; Uzun, 2005; Budak, 2000; Öz, 2003; Gürses, 2003). Bu yöntemleri destekleyecek çeşitli çalışmaların yapılması sözcük öğretiminin başarısını arttıracakı düşünülmektedir. Bu nedenle sözcük öğretiminde çocuğun doğasına uygun ve oyun odaklı öğretim çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Ana dili öğretiminde öğretilen sözcüklerin kalıcılığının artırılması için çocukların dünyasına girilmesinin yarar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, yapılan bu çalışmada çocukların hoşlanabileceği oyun yoluyla sözcük öğretimi

mi uygulaması yapılmıştır. Bu oyun Kazakistan’da “Sımsız Telefon”, Kırgızistan’da “Bozulgan Telefon”, Türkiye’de ise “Sessiz Telefon, Kulaktan Kulağa” adıyla çocuklar tarafından çokça oynanan bir oyundur. Bu oyunda çocuklar yan yana ya da sıra ile dizilirler. Sırada olan en öndeki çocuk yanındaki çocuğun kulağına herhangi bir şey söyler. En sondaki çocuk söyleneni sesli söyler. Sondaki çocuğun söylediği şey baştakinin söylediğiyle aynı ise oyun devam eder. Söylenen şey aynı değilse hata yapan oyuncu cezalandırılır (Özhan, 1993). Bu oyun, araştırmacılar tarafından sözcük öğretiminde çocuğun doğasına uygun olduğu için düşünülmüştür. Bu bağlamda oyun yoluyla sözcük öğretiminin etkisini ortaya koyabilmek için, oyun sınıf içi çalışmalarda kullanılmıştır. Bu oyunun öğrenme öğretme sürecinde etkin olduğu için sözcük öğretiminde etkisi araştırılması ihtiyacı doğmuştur.

Amaç

Bu çalışmada KUKSET tekniğinin öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamalarına etkisi incelenmiştir. Bu amaçtan yola çıkılarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır

1- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları KUKSET tekniğini kullanıp kullanmamaya göre değişmekte midir?

2- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

3- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları öğrencilerin yaşına göre farklılaşmakta mıdır?

4- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları babanın eğitim düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

5- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları annenin eğitim düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

6- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları babanın mesleğine göre farklılaşmakta mıdır?

7- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları annenin mesleğine göre farklılaşmakta mıdır?

8- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları ailenin gelirine göre farklılaşmakta mıdır?

9- Öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaları KUKSET tekniği öğrenmede kalıcılığı sağlamakta mıdır?

2. Yöntem

Bu çalışma deneysel desende tasarlanmıştır. Ön test, son test ve kalıcılık kontrol

gruplu modele göre düzenlenmiştir. Deney ve kontrol gruplarının oluşturulmasında okulun başarı düzeyinin uygunluğu, uygulama ve birden fazla sınıfa sahip olmaları, araştırmacılardan birinin bu okulda çalışmış olması, öğretmenlerin bu konuda işbirliğine yatkın olması göz önünde bulundurulmuştur. Bu anlamda kontrol grubuyla deney grubunun başarısını etkilediği düşünülen kulaktan kulağa sessiz telefon oyunu bir sözcük öğretimi tekniği (KUKSET Tekniği) olarak sınıf ortamında uygulanarak eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlamaya ve akademik başarıya olan etkisine bakılmıştır.

Çalışma Grubunun Belirlenmesi

Çalışmanın örnekleme seçkili yöntemle belirlenen Uşak Merkez Atatürk İlköğretim Okulunun 5. sınıfındaki farklı iki şubeden 30 deney ve 30 kontrol grubu olmak üzere toplam 60 öğrenciden oluşturulmuştur. Sınıfların belirlenmesinde eşitliği sağlayabilmek için Türkçe dersindeki akademik başarı puanları dikkate alınmıştır. Araştırmacılardan birisinin daha önce bu okulda görev yapmıştır. Öğrenciler ve öğretmenlerle güçlü ilişkilerinin bulunması nedeniyle öğrencilerin ve öğretmenlerinin öğrencilerin çalışmaya katılmada istekli davranacağı düşünülmüştür.

Veri Toplama Aracı

Veri toplamak için eş ve zıt anlamlı sözcüklerin yer aldığı 60 (30 eş ve 30 zıt) sözcüklü bir çalışma yaprağı hazırlanmıştır. Hazırlanan sözcüklerin daha önce ve hâlihazırda okutulan ders kitaplarında olmamasına dikkat edilmiştir. Bu sözcükler belirlenirken öğrencilerin ilköğretim ders kitaplarında daha önce karşılaşma olasılığı düşünülerek bir üst sınıflardaki ders kitaplarından geçen somut sözcüklerden seçilerek verilmiştir (6, 7, 8, 9. Sınıf ders kitabı). Buradaki amaç öğrencilerin seviye üstü ya da daha önce öğrenmediği sözcükleri oyun oynayarak öğretmek ve kalıcılığı sağlayıp sağlamadığını test etmektir. Uygulama sonrasında öğrencilerle oyunla ilgili görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda bu tekniğin sözcük öğretiminde uygulanışının olumlu veya olumsuz yanlarının değerlendirilmesi hedeflenmiştir

Deney Uygulama Süreci

Veri toplamada kullanılan sözcükler araştırmacılar tarafından seçkili teknikle seçilen sınıflarda ön test olarak uygulandı. Bu uygulama sırasında şunlar yapıldı. Öncelikle seçilen her gruba da aynı çalışma yaprakları verilerek sözcüklerin bir ders saatinde eş ve zıt anlamlarının yazılması istenmiştir. Daha sonra yapılacak olan çalışma süreciyle ilgili herhangi bir açıklama yapılmamıştır. 15 gün sonra kontrol grubunda eş/zıt anlamlı sözcükler klasik yöntemlerden düz anlatım yöntemiyle, deney grubunda ise aynı sözcükler KUKSET Tekniğiyle kazandırılmaya çalışılmıştır. KUKSET tekniği ile eş ve zıt anlamlı kelimeleri anlama aşamaları şu şekilde yapılmaktadır:

1. Sınıf seçkisiz olarak iki gruba ayrılmıştır.
2. Seçilen öğrenciler paralel bir şekilde sıraya konulmuştur.
3. Grubun lideri belirlenmiştir.
4. Araştırmacı/ lar tarafından oyunun kuralları öğrencilere anlatılmıştır. (Şekil 1)

Şekil 1. Oyunun kurallarının belirlenmesi

1. Araştırmacı belirlenen sözcükleri diğer öğrencilerin duyamayacağı şekilde grupların liderlerinin kulağına söylemiştir (Şekil 2).

Şekil 2. KUKSET tekniğinde ilk aşama

Şekil 4. Liderlerin gruplarına gitmesi

2. Lider, araştırmacının söylediği sözcüğün zıt veya eş anlamlısını hangisi belirlediyse, o sözcüğün eş anlamlısını isteniyorsa, o sözcüğün eş anlamlısını kendi grubundaki arkadaşının kulağına sessizce söylemiştir. Lider, sözcüğün eş anlamlısını bilmiyorsa arkadaşına söylenen sözcüğü söyler, eş anlamlısını arkadaşından bulmasını istemiştir. Süreç en arkadaki öğrenciye kadar devam etmiştir. Öğrencilerin sıra atlama ve oyunun kurallarını bozması için araştırmacılardan birisi ile sınıf öğretmeni gözlemci olarak sınıfta bulunmuştur. Sözcüğü, en çabuk şekilde araştırmacıya getirene anlamı istenen sözcüğü söylemesi için söz hakkı verildi. Eğer son sıradaki öğrenci sözcüğün eş/zıt anlamlısını doğru getirmişse 10 puan almıştır. (Şekil 4)

Şekil 4. Araştırmacının doğru yanıtı puanlaması

3. Öğrenci, sözcüğün anlamını yanlış söylediysse söz hakkı diğer grubun son

öğrencisine verildi. O öğrenci doğru bilirse 10 puanı diğer grup aldı. O da bilemezse iki grup da puan alamadı. Oyun bu şekilde hedefe ulaşmak için belirlenen süreye kadar devam edilmiştir (Şekil 5).

Şekil 5. Öğrencilerin kulaktan kulağa sözcük aktarımı

Yapılan son test uygulamasından 1 ay sonra kalıcılığı test etmek amacıyla aynı sınıflara gidildi. Aynı çalışma yaprakları verildi. Öğrencilerin eş/zıt sözcükleri yanıtlamaları istendi. Bu süreci çok eğlenceli bulan öğrenciler aynı uygulamayı tekrar yapmak istediklerini belirtmişlerdir.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 19 Paket Programı kullanılmıştır. Veriler değerlendirilirken doğru sözcüğe 1, yanlış sözcüğe ise 0 puan verildi. Deney ve kontrol gruplarının veri toplama araçlarından aldıkları puanların karşılaştırılmasında ilişkisiz t testi kullanılmıştır. Öğrencilerin yaş, cinsiyet, babanın eğitim düzeyi, annenin eğitim düzeyi, babanın mesleği, annenin mesleği ve gelir durumuna ilişkin veriler SPSS 19 Paket Programına kodlanarak girilmiştir. Araştırmanın Alpha güvenilirlik katsayısı .85 olarak bulunmuştur. Nicel çalışmalar için kabul edilebilir güvenilirlik oranıdır.

3. Bulgular

Bu bölümde ana dili öğretiminde zıt ve eş anlamlı sözcüklerin KUKSET Tekniği ve düz anlatım yöntemiyle kavratılmasına yönelik yapılan deneysel çalışmada deney ve kontrol grubuna ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Tablo1’de öğrencilerin eş ve zıt anlamlı kelimeleri tanıma düzeyiyle ilgili ön test sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Deney ve Kontrol Grubu Zıt ve Eş Anlam Ön Teste İlişkin t- Testi Sonuçları

	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Zıt Anlamlı						
Deney Grubu	30	3.63	2.189	57.264	.560	.578
Kontrol Grubu	30	3.33	1.953			
Eş Anlamlı						
Deney Grubu	30	.97	.928	57.899	000	1000
Kontrol Gurubu	30	0,97	,890			

Tablo 1’de görüldüğü gibi verilen sözcüklerin zıt ve eş anlamlarını bilme düzeyinde ($p>05$) deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Zıt anlamlı sözcüklerin bilinme ortalaması deney grubunda 3.63 olurken kontrol grubunda 3.33 olmuştur. Eş anlamlı sözcükleri tanıma ortalaması hem deney grubunda hem de kontrol grubunda 0,97 olmuştur. Ortalama birin altında ve oldukça düşüktür. Tablo2’de yapılan çalışma sonucunda ortalamanın yükseldiği görülebilir.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubu Zıt ve Eş Anlam Kulaktan Kulağa Uygulamasına İlişkin t- Testi Son Test Sonuçları

	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Zıt Anlamlı						
Deney Grubu	30	14.50	3.972	56.691	9.105	.000
Kontrol Grubu	30	5,80	1.953			
Eş Anlamlı						
Deney Grubu	30	6.80	3.010	37.518	9.048	.000
Kontrol Gurubu	30	1.47	1.167			

Tablo 2’de de görüldüğü gibi ana dili öğretiminde KUKSET Tekniğiyle zıt ve eş anlamlı sözcüklerin kavratılmasında deney grubu lehine $p<001$ düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur. Ön testte deney grubunun zıt anlamlı sözcükleri bilme ortalaması 3.63’tür. Yapılan uygulama ile deney gurubunun kavrama ortalaması 14.50’ye yükselmiştir. Aynı sözcüklerin öğrettiği kontrol grubunda düz anlatım yöntemi kullanılmıştır. Kontrol grubunun ortalaması 5.80 olarak bulunmuştur. KUKSET Tekniği uygulamasının yapıldığı deney grubunda zıt anlamlı sözcüklerin kazanımında %402 artış görülmüştür. Eş anlamlı sözcüklerin kazanımında ön test sonucunda her iki grubun da ortalaması 0,97’dir. KUKSET Tekniğiyle bu oran deney grubunda 6,80, kontrol grubunda 1,47’ye yükselmiştir. Deney grubunda eş anlamlı sözcüklerin kaza-

nımında %701 artış görülmektedir. Sadece öğretmenin anlatımının yapıldığı kontrol grubunda ise zıt anlamlı sözcüklerin kazanımında %174 oranında bir artış olmuştur. Kontrol grubunda eş anlamlı sözcüklerin kazanımında %151 oranında bir artış görülmektedir. Tablo3'te yapılan çalışmanın kalıcılığı sağladığı görülebilir.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubu Zıt ve Eş Anlamlı Kelimelerin Öğrenilmesinde Kulaktan Kulağa (KUKSET) Tekniğinin Kalıcılığı Sağlamaya İlişkin t- Testi Sonuçları

	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Zıt Anlamlı						
Deney Grubu	30	12,97	3.586	55.364	8.980	.000
Kontrol Grubu	30	5,43	2.873			
Eş Anlamlı						
Deney Grubu	30	8.17	3.064	50.825	8.403	.000
Kontrol Gurubu	30	2.50	2.064			

Tablo 3'te öğretilenlerin kalıcılığına etkisi olup olmadığına bakılmıştır. Kalıcılıkta da deney grubu lehine $p < 001$ düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur. Yapılan etkinliğin öğrenmede kalıcılığı sağladığı görülmüştür. Zıt anlamlı sözcüklerin hatırlanmasında çok küçük oranda azalma olmuştur. Eş anlamlı sözcüklerin hatırlanmasında ise artış olmuştur. Buna göre KUKSET Tekniğinin kalıcılığı sağladığı sonucu ortaya çıkmıştır. Eş anlamlı sözcüklerin hatırlanmasındaki artış, öğretmenlerin eksikliği görüp bu konuda çalışmalar yapmış olmasından kaynaklanmış olabilir.

Öğrencilerin yaş, cinsiyet, babanın eğitimi, annenin eğitimi, babanın mesleği, annenin mesleği, gelir düzeyi değişkeniyle, eş ve zıt anlamlı sözcüklerin kavratılmasında anlamlı fark bulunmamıştır. Yapılan bu çalışmada eş ve zıt anlamlı sözcüklerin kavratılmasında KUKSET Tekniğinin etkisi olduğu bulunmuştur.

Yapılan çalışmanın sonunda öğrencilerin KUKSET Tekniğiyle ilgili görüşleri alındı. Uygulamaya katılan öğrencilerin tamamı, bu teknikten çok zevk aldıklarını, daha iyi öğrendiklerini belirtmişlerdir.

4. Tartışma ve Sonuç

Sözcük öğretimi, birçok yöntem ve teknikle yapılmaktadır. Bu öğretim, kuramsal bilgilerle verilebileceği gibi, özellikle somut işlemler döneminde olan çocuklar için oyun ve etkinliğe dayalı olarak da yapılabilir. Yapılan bu tür etkinlikler hem öğretimi eğlenceli hale getirmekte hem de kalıcı öğrenmenin gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır. Bu etkinlikler sırasında hem öğretmen hem de öğrenci dersten

tat almaktadır. Bununla birlikte çocukların hoşlandıkları çizgi filmler de bu anlamda kullanıldığında sözcük öğretimi daha da eğlenceli hale getirilebilmektedir (Guy, 2006; Pulido, 2007; Choi, 2008; Lu, 2008; Shaw, 2009; Liu, 2009; Batur, 2008; Yıldız ve Okur, 2010; Arslan, 2012). Bu tür etkinliklerin kullanılmasıyla birlikte çocukların öğrendiği sözcük sayısı ve okuduğunu anlama becerilerinin de aynı oranda arttığı görülmüştür (Whittaker, 1992; Oullette ve Beers, 2009; Landi, 2010; Tesler, 2010; Chang, Lan, Chang ve Sung, 2010; Cregan, 1989; Özbay ve Melanlıoğlu, 2008). Bu durum ikinci dil öğretimi için de geçerlidir (Zhang, 2009; Behlol ve Dad, 2010). Çünkü hem ana dili hem de ikinci dil öğretimini tamamlayan en önemli unsurlardan biri de sözcüklerdir (Kalyuga ve Kalyuga, 2008).

Sözcük öğretiminde eğlenceli bir ortamın oluşturulması ve kalıcılığın sağlanması, üzerinde durulması gereken bir nokta olarak değerlendirilmektedir. Yapılan bu çalışmada da sözcük öğretiminde etkinliğin yapılması durumunda kalıcı öğrenmenin gerçekleşeceği düşüncesini ortaya konulmuştur. Deney ve kontrol grubuna uygulanan ön test uygulamasında öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrencilerin eş anlamlı sözcükleri tanıma oranı birin altında kalmıştır. Uygulama ve kalıcılık çalışmalarında da eş anlamlı sözcükleri tanıma oranı zıt anlamlıları tanıma oranının yarısından daha az olmuştur. Bu durum öğrencilerin eş anlamlı sözcükleri yeterince tanımadıkları ve eş anlamlı sözcüklerin kavratılmasında da sınıf içi etkinliklerle sözcük öğretimine yönelik çalışmanın yapılmadığı söylenebilir. Uygulama çalışmasında zıt ve eş anlamlı sözcüklerin öğretiminde deney grubunun lehine önemli bir fark bulunmuştur. Böylece KUKSET Tekniğinin özelde sözcük öğretimi, genelde ise anadili öğretiminde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KUKSET Tekniğinin kalıcı öğrenmeye katkısının olup olmadığına bakıldığında, tekniğin öğrenmede kalıcılığı sağladığı görülmüş ve bu durumun deney grubunun lehine önemli bir fark oluşturduğu belirlenmiştir. Böylece KUKSET Tekniğinin anadili öğretiminde kalıcılığı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Baturay ve arkadaşlarının yaptıkları kalıcılıkla ilgili çalışmayla da örtüşmektedir (Baturay, Yıldırım ve Daloğlu, 2007). Anadili öğretiminde zıt ve eş anlamlı sözcüklerin öğrencilere kazandırılması çalışmasında, yaş, cinsiyet, babanın eğitimi, annenin eğitimi, babanın mesleği, annenin mesleği, gelir durumu değişkenlerinde farklılaşma bulunmamıştır. Böylece çalışmada diğer bağımsız değişkenlerin etkisinin olmadığı, öğrencilerin başarılarının arttırılmasında KUKSET Tekniğinin etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Geleneksel öğretim teknikleriyle yapılan öğretim tekniklerinin kalıcılık açısından yetersiz görüldüğü, eğlenceli uygulamalarla yapılan çalışmaların ise daha başarılı olduğu belirlenmiştir (Terrill, Scruggs ve Mastropieri, 2004).

Uygulama sonrasında öğrencilerle yapılan görüşmelerde, öğrencilerin KUKSET Tekniğiyle daha iyi öğrendiklerini ve bu teknikten zevk aldıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin görüşleri Akan ve Başar'ın (2013) çalışmasınca da desteklenmektedir. Akan ve Başar'ın çalışmasında (2013) öğrencilerin etkinlikler yoluyla daha iyi öğrendikleri ve akademik başarılarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Hem ortaya çıkan

sonuçlara hem de öğrencilerle yapılan görüşmeye göre KUKSET tekniğinin öğrencileri derse daha iyi motive ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu teknikle zıt ve eş anlamlı sözcüklerin kazandırılması çalışmasında öğrencilerin sözcükleri daha iyi öğrendiği ve öğrenmede kalıcılığı sağladığı söylenebilir.

5. Öneriler

1. Öğrencilerle yapılan görüşmede sınıf içi etkinliklerin oyuna dayalı olması yönünde öğrencilerin istekli olduğu görülmüştür. Bu anlamda ders etkinliklerinde oyun temelli çalışmaların yapılmasının daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

2. Oyunlarda öğrencilerin sosyalleşme ve özgüvenlerin arttığı gözlemlenmiş, bu bağlamda başarısız öğrencilerin de bu tür etkinliklerle derse katılımları sağlanabilir.

3. KUKSET tekniğinin başka öğrenme alanlarına da etkisi araştırılabilir.

6. Kaynakça

- Akan, D., Başar, M. (2013) The effect of the classroom activities on classroom management in the teaching-learning process: The case of Uşak City, *Mevlana International Journal of Education* (MIJE) 3 (4) 147-165
- Akarsu, B. (1984). *Wilhelm Humboldt'da dil-kültür bağlantısı*, Ankara: Remzi Kitabevi.
- Akyol, H. (2009). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aksan, D. (1975). *Anadili, Özel Bölüm: Ana Dili - Yabancı Dil Öğretiminde Dil bilgisinin Yeri Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, XXXI, 285, s.423-434.
- Aksan D. (1996). *Türkçenin söz varlığı*, Ankara: Engin Yayınları.
- Apaydın N. (2010). *6. sınıf Türkçe Ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan A. (2003). *Erken çocuklukta müziğin önemi ve şarkı öğretim: gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları,
- Aygün M. (1999). Yabancı dil dersinde sözcük öğretimi ve sözcük dağarcığını geliştirme teknikleri. *Dil Dergisi*, 78, 5-16.
- Budak Y. (2000). Sözcük öğretimi ve sözlüğün işlevi, *Dil Dergisi*. 92, 19 – 25.
- Calp M. (2007). *Özel öğretim alanı olarak Türkçe öğretimi*, Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Dirim A. (2000). *İlköğretim okulları için çocuk oyunları*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Erkan A. G. (1999). Dil öğretimini destekleyici etkinlikler. *TÖMER Dil Dergisi*, 79.
- Erkan A. G. (1999). Dört temel dil becerisi üzerine, *Dil Dergisi*, s. 76.
- Durmuş A., Işılak, H. ve Karatekin, N. (2005). *Oyunlarla Okuma Yazma*. Ankara: Bilgitek Yayın No:2.
- Göçer A. (2009). Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı. *International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*,4(4), 1025-1055.
- Güleriyüz, H. (2001). *Eğitim programlarının dili ve yaratıcı öğrenme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gürses, R. (2003) Sözcük öğretimi üzerine genel bir değerlendirme. *Türk Dili Dergisi*, 622, 506-516.
- İnce, H. G. (2006). *Türkçede sözcük öğretimi*, Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Karakuş, İ. (2005). *Türkçe Türk dili ve edebiyatı öğretimi*, Ankara: Can Yayıncılık
- Kavcar, C. Oğuzkan, F. ve Sever, S. (1998). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yayıncılık
- Kavcar, C. Oğuzkan, F. ve Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi: Türkçe ve sınıf öğretmenleri için*. Ankara: Engin Yayıncılık
- Kazan, S. (2000). *İlköğretim ders kitaplarının çocuk edebiyatı açısından gözlem yoluyla anlama tekniğini geliştirme yeterliliği*. 1.Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu: Sorunlar ve Çözüm Yolları. (Haz. Sedat Sever). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve TÖMER Yayınları.
- Küçük, S. (2002). Türkçenin eğitim ve öğretimde yaratıcılık çalışmaları. *Türk Dili Dergisi* 607, 247-256.
- Mağden D. ve Ömeroğlu E. (1991). Anaokuluna giden beş, altı yas grubu çocuklarına çalınan düşük ve yüksek tondaki müziklerin çocukların renk ve konu seçimini etkileyip etkilemediğinin araştırılması. *Eğitim ve Bilim. Sayı: 81*.
- Öz, M. Z. (2003). *Uygulamalı Türkçe öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Özhan M. (1993). *Türk cumhuriyetlerinde oynanan çocuk oyunları ve tekerlemelerinin Türkiye'dekilerle karşılaştırılması*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Pilav, S. (2008). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pulido, D. (2007). The effects of topic familiarity and passage sight vocabulary on l2 lexical inferencing and retention through reading, *Applied Linguistics*, 28(1):66-86.
- Sever, S., vd. (2006). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Sever, S. (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. 4.Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara
- Sezer, A. vd. (1991). *Türk dili ve edebiyatı öğretimi*, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Taşdemir, E. vd. (2003) *Pratik Türkçe öğretim teknikleri*. İzmir: Dilset Yayınları.
- Uzun, E. N. (2005). *Modern dilbilim bulguları ışığında Türkçe sözlüğe bir bakış*. Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi
- Yalçın, S. K. (2005). *İlköğretim 1 ve 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının eğitsel açıdan değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Yıldırım, A. F. (2006). *İlköğretim ikinci sınıf Türkçe ders ve öğrenci çalışma kitaplarındaki sözcük öğretimi teknikleri üzerine bir çalışma*. Yüksek lisans tezi Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Yıldız, C. (2010). *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*. Ankara Pegem A Yayıncılık.
- Yıldız, C. (2007). *Yeni ilköğretim programına göre kuramda uygulamaya Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: This study was designed in a pattern with pretest and posttest control groups. It is aimed at putting forth if the silent telephone game (KUKSET Technique) is effective in word teaching or not.

Method: This study was designed in experimental pattern. It was arranged on the basis of the model with control group with pretest, posttest and permanence test. In the composition of the experiment and control groups, the conformity of the school's success level with this research's requirements, the school's practices and its features like having more than one class was taken into account, the fact that one of the researchers had worked in the school before and the openness of the teachers in the school to cooperation was also considered. The silent telephone game (KUKSET Technique), which we assumed to affect the success of the control and experiment group, was applied as a word teaching technique and its effect on the academic success was checked.

Assigning the Working Group :The sample group of the research is composed of total 60 students, from two different classes of 5th grade students in Uşak Atatürk Primary Education School chosen with a selective method and of these 60 students, 30 students stood for the experiment group and 30 students for the control group. While selecting the classes, their similarity in their academic success level in the Turkish course was taken into consideration.

Instrument for Collecting Data: A worksheet with 60 words which consists of 30 synonyms and 30 antonyms was prepared. Special attention was paid that the words prepared are ones which do not take place in the textbooks which the students already read before. While choosing the words, words which are mentioned in the textbooks of upper grade students were overviewed. This way, it was targeted to test whether the students can be taught the words which they didn't learn before and which remains difficult with regards to their level and whether the words can be permanently learnt through making use of games.

Experimental Implementation Process : The words used in data collection were applied by the researchers as a pretest in the classes which were chosen with a random technique. During the application, the steps were as follows: First of all both control and experiment groups were given the same worksheets and they were asked to write the synonyms and antonyms for the words on the worksheet. Afterwards, no explanation was made about the following steps of the study. Then, after 15 days, the synonyms and antonyms were tried to be taught through conventional method in the control group and through KUKSET Technique in the experiment group.

The same classes were revisited one month after the application was made, in order to test the permanence. The students were asked to write the synonyms and antonyms for the same words as before. The students expressed their will to repeat the same application as they found the process amusing.

Data Analysis :SPSS 19 program was used to analyze the data gathered through data collection instrument. In the assessment of the data, every correct word was rated as 1 and every wrong word was rated as 0. In order to compare the rates which the experiment and control groups gathered from data collection instruments, irrelevant t test was used. Data with regards to the students; like their age, sex, father's education level, mother's education level,

father's job, mother's job and income level was encoded and entered in SPSS 19 Program.

Results: The average rate for recognizing antonyms turned out to be 3.63 in the experiment group while it was 3.33 for the control group. The average rate for recognizing synonyms appeared as 0.97 for both experiment and control groups. The average is below 1 and quite low. The experiment group's average rate for recognizing antonyms which was measured as 3.63 in the pretest increased to 14.50 after the KUKSET Technique was applied. Meanwhile the average rate of the control group which was taught by conventional methods and expressions rose to 5.80. The results reflected 402% increase in the experiment group's success in learning antonyms which came along with learning through silent telephone game. The average rate for recognizing synonyms is 0.97 for both experiment and control groups. This rate increased to 6.80 for the experiment group and 1.47 for the control group after the silent telephone game. This result means 701% increase in the experiment group's success in learning synonyms.

Discussion and Conclusion: It has been evaluated that creating an amusing learning medium and maintaining the permanence of knowledge are important aspects in word teaching. This study supports the idea that game-type activities in word teaching contributes to the permanence of learning. No significant difference was found between the success of experiment and control groups according to the results of the pretest. The rate of the students for recognizing the synonyms remained below 1. The rate for recognizing the synonyms even remained below half of the rate for recognizing the antonyms in the KUKSET application to maintain permanence. With this result, it was concluded that the students are not familiar with synonyms and the activities in the classes are not sufficient to teach synonyms to the students. A significant difference was found in favor of the experiment group in terms of learning antonyms and synonyms as a result of the research and it was concluded that KUKSET Technique is effective in word teaching in particular and in mother tongue education in general.